

Potilasohje

7.6.2024

Infektio- ja tartuntatautiyksikkö

CPE

Mikä on CPE ja kuinka yleinen se on?

Terveen ihmisen suolistossa, limakalvolla ja myös ihon kosteilla alueilla, kuten taiveissa esiintyy erilaisia ihmiselle tarpeellisia gramnegatiivisia sauvabakteereita (esimerkiksi E. Coli, Klebsiella- tai Proteus mirabilis-kantoja). Sellaisia gramnegatiivisia sauvabakteereita, jotka ovat kehittäneet vastustuskyvyn laajakirjoisimmillekin käytössä oleville antibiooteille, kutsutaan CPE-bakteereiksi (Carbapenemase Producing Enterobacteriaceae eli karbapenemaasia tuottavat enterobakteerit).

CPE-bakteerit ovat yleistyneet joidenkin maiden sairaaloissa ja niitä on löydetty myös sairaaloiden ulkopuolelta. Suomeen niitä on tullut viime vuosien aikana sellaisten potilaiden mukana, jotka on siirretty ulkomaisesta sairaalasta suoraan jatkohoitoon suomalaiseen sairaalaan.

Mitä tarkoitetaan CPE-kantajalla ja CPE-infektiolla?

Henkilöä sanotaan CPE-kantajaksi, mikäli hänen elimistöstään on nyt tai aiemmin löytynyt CPE-bakteeri. Yleensä CPE-bakteeri on suolistossa, limakalvolla tai virtsassa aiheuttamatta mitään oireita.

CPE-infektiolla tarkoitetaan, että CPE-bakteeri aiheuttaa henkilölle oireisen tulehduksen, joka pitää hoitaa antibiootein. Suurin osa CPE-kantajista ei koskaan sairastu CPE:n aiheuttamaan infektiin.

Miten CPE-kantajuus huomataan?

CPE löytyy useimmiten ulkomailla sairaalahoidossa olleilta potilailta, kun heiltä otetaan näytteitä antibiooteille vastustuskykyisten bakteerien löytämiseksi. Se voi tulla esiin myös tavallisen bakteeriviljelyn yhteydessä esimerkiksi haavasta, virtsasta tai muista eritteistä.

Minkälaisia infektioita CPE-bakteerit aiheuttavat?

Suurin osa CPE-kantajista on täysin oireettomia eivätkä he koskaan sairastu CPE:n aiheuttamaan infektiin. CPE-bakteeri voi aiheuttaa virtsatieinfektioita, haavainfektioita ja joskus vakavan yleisinfektion.

Miten CPE tarttuu?

Useimmat CPE-kantajat ovat saaneet bakteerin elimistönsä ollessaan sairaalahoidossa ulkomailla. CPE voi levitä edelleen sairaalassa potilaasta toiseen käsien kautta. Se ei leviä ilman välityksellä. Terveiden ihmisten riski saada CPE on pieni.

Miksi ja miten CPE:n leviämistä pyritään estämään sairaalassa?

CPE:n leviämisen estäminen on sairaaloissa tärkeää, koska lääkkeille vastustuskykyisten bakteerien leviäminen vaikeuttaisi vaikeasti sairaiden potilaiden infektioiden hoitoa. CPE:n leviämisen estämisessä on tärkeää, että sekä potilaat että henkilökunta noudattavat hyvää käsihygieniää.

Saat henkilökunnalta ohjausta käsihygienian toteuttamisessa. Sairaalassa CPE-kantajat hoidetaan omassa huoneessaan koko sairaalassaoloajan.

Huoneesta poistutaan vain henkilökunnan ohjauksessa. Potilas itse ja kaikki huoneessa kävijät noudattavat hyvää käsihygieniää. Desinfioi kädet aina huoneesta poistuessasi. Lähihoidossa henkilökunta käyttää suojakäsineitä ja kertakäyttöistä suojatakia tai -esiliinaa. Suojavaatetusta ei tarvitse käyttää, mikäli huoneessa vain pistäydytään (tuomaan esim. ruokatarjotinta, lääkkeitä jne.). Vierailut sallitaan normaalisti osaston henkilökunnan ohjauksessa. Vierailijoita opastetaan hyvän käsihygienian toteuttamiseen. Jos vierailijat osallistuvat hoitoon, hekin käyttävät suojaimia.

Minulta löydettiin CPE, mitä nyt?

CPE-kantajuus ei vaikuta normaaliin elämään (esim. koti, työpaikka, harrastukset, ihmissuhteet) millään lailla. Niin kuin tavallisestikin, kädet pestään saippualla huolellisesti WC:ssä käynnin jälkeen ja ennen elintarvikkeiden käsittelyä. Jos sinulla on haavoja, noudata haavan hoidossa osastolta saatuja ohjeita. Pese kädet ennen ja jälkeen haavan hoidon. Käytä siivouksessa ja pyykinpesussa normaaleja pesuaineita. Sinulta löydetty CPE ei lisää perheenjäsenesi riskiä saada infektio.

Kuinka kauan CPE-kantajuus kestää ja pitääkö siitä kertoa muille?

Ei tiedetä tarkkaan, kuinka kauan CPE-bakteeri säilyy ihmisen elimistössä, mutta on todennäköistä, että useimmilta se katoaa kuukausien kuluessa. On tärkeää, että kerrot omasta tai perheenjäsenenne CPE-kantajuudesta lääkärille joutuessasi sairaalahoitoon. CPE-kantajuudesta ei tarvitse kertoa työpaikalla, koulussa, päiväkodissa, harrastuksissa tai missään muuallakaan terveydenhuollon ulkopuolella.

Etelä-Karjalan hyvinvointialue

Kirjaamo

Valto Käkelän katu 3

53130 Lappeenranta

Vaihde 05 352 000

Faksi 05 352 7800

etunimi.sukunimi@ekhva.fi

www.ekhva.fi

Y-tunnus: 3221313-1

Asiakirja päättyy tähän.